

ELINTARVIKETUOTANTOELÄINTEN RUOKINTARAJOITUKSET MUUTTUVAT

ELINTARVIKETUOTANTOELÄINTEN RUOKINTARAJOITUKSET MUUTTUVAT

EU:n komissio on julkaissut asetuksen (EU) 2021/1372 ns. TSE- asetuksen liitteen IV (ruokintaliite) muuttamisesta. Asetus sallii sikojen ruokinnan siipikarjasta saadulla eläinvalkuaisella (sis. verijauho), siipikarjan ruokinnan siasta saadulla eläinvalkuaisella sekä sikojen ja siipikarjan ruokinnan kasvatetuista hyönteisistä saadulla eläinvalkuaisella. Lajinsisäinen syöttökielto on ehdoton, minkä vuoksi em. rehuaineiden valmistukselle sekä niitä sisältävien rehuseosten tuotannolle asetetaan tiukat erillään pitovaatimukset valmistettaessa rehuseoksia useammalle eläinlajille. Asetus sallii lisäksi märehäjäperäisen kollageenin ja gelatiinin ja sitä sisältävän rehun syöttämisen muille tuotantoeläimille kuin märehäjäperäisille (kuten sika, siipikarja ja vesiviljely). Märehäjäperäistä tätä pysyy kiellettyä.

Asetus asettaa vaatimuksia myös varastoinnille, kuljetukselle, pakkaamiselle, merkinnöille ja käytölle. Asetus edellyttää ko. käsiteltyä eläinvalkuaisesta rehuseoksien valmistuksessa käytävien toimijoiden hyväksyntää/rekisteröintiä. Asetus on annettu 17.8.2021 ja sitä sovelletaan 7.9.2021 alkaen. Sioista ja siipikarjasta sekä kasvatetuista hyönteisistä valmistettua käsiteltyä eläinvalkuaisesta on saanut jo ennestään käyttää vesiviljelyeläimien ruokinnassa eikä tähän siis tule muutoksia.

Käyttö ruokinnassa

Asetuksella sallitaan siipikarjan ruokinta siasta ja kasvatetuista hyönteisistä saadulla käsitellyllä eläinvalkuaisella. Lisäksi sallitaan sikojen ruokinta siipikarjasta ja kasvatetuista hyönteisistä saadulla käsitellyllä eläinvalkuaisella. Edellä mainittua käsiteltyä eläinvalkuaisesta sisältävät rehut tulee käsitellä, varastoida, jaella ja kuljettaa erillään sellaisten elintarviketuotantoeläinten rehuista, mille niitä ei ole sallittu käyttää.

Sioista/siipikarjasta/hyönteisistä saadun käsitellyn eläinvalkuaisen ja sitä sisältävän täydennysrehun käyttö rehuseoksen/tilaseoksen valmistukseen edellyttää ilmoitusta Ruokavirastoon rekisteröintiä tai hyväksyntää varten (katso esimerkki seuraava kappale s. 3; tilasekoittajat). Huomioitavaa on se, että kyseisiä rehuaineita ei voi käyttää sellaisenaan tilaseoksen valmistukseen ns. sekatiiloilla alkutuotannossa, joilla pidetään myös sellaisia eläinlajeja, mille kyseinen eläinvalkuainen ei ole sallittu. Täydennys/täysrehua voi käyttää, mutta tästä tulee hakea hyväksyntää Ruokavirastosta. Sioista/siipikarjasta/hyönteisistä saatua käsiteltyä eläinvalkuaisesta sisältävän täysrehun käyttö alkutuotannossa, jossa pidetään yksinomaan niitä eläinlajeja, mille ko. eläinvalkuainen on sallittu, ei edellytä ilmoitusta Ruokavirastoon. Kalajauhoa on jo ennestään saanut syöttää muille tuotantoeläimille kuin märehäjäperäisille eikä asetuksesta tule muutoksia sen käytölle.

Toimijoiden hyväksyntä ja rekisteröinti

Jotta käsiteltyä eläinvalkuaisesta voidaan käyttää sikojen tai siipikarjan ruokintaan, sen valmistukseen käytettyjen raaka-aineiden tulee olla peräisin sellaisesta laitoksesta, jossa teurastetaan/käsitellään vain yhtä eläinlajia tai kyseisen raaka-aineen toimittamiseen on saatu erillinen lupa, joka edellyttää eri eläinlajeista peräisin olevien sivutuotteiden ehdottoman erillään pidon.

ELINTARVIKETUOTANTOELÄINTEN RUOKINTARAJOITUKSET MUUTTUVAT

Toimenpiteiden vähimmäisvaatimukseen kuuluvat märehitjöstä ja sioista/siipikarjasta saatujen sivutuotteiden ja valmistetun eläinvalkuaisen pitäminen fyysisesti erillään tuotannon, varastoinnin, kuljetuksen ja pakkauksen aikana sekä säännöllinen näytteenotto ja näytteiden analysointi sen toteamiseksi, että ristikontaminaatiota ei ole tapahtunut.

Sioista saatua käsiteltyä eläinvalkuaista sisältäviä rehuseoksia on valmistettava laitoksissa, jotka toimivaltainen viranomais on hyväksynyt tätä tarkoitusta varten ja joissa valmistetaan yksinomaan rehua siipikarjalle, vesiviljelyeläimille tai turkiseläimille. Tästä poiketen toimivaltainen viranomais voi hyväksyä em. eläinvalkuaista sisältävän rehuseosten valmistuksen laitoksissa, joissa valmistetaan rehuseoksia myös muille elintarviketuotantoeläimille, paikan päällä tehtävän tarkastuksen jälkeen. Edellytyksenä hyväksynnälle on, että

- märehitjölle tarkoitetut rehuseokset pidetään kaikissa vaiheissa fyysisesti erillään muiden eläinlajien rehuista,
- sioille tarkoitetut rehuseokset pidetään kaikissa vaiheissa erillään muiden ei-märehitjölle rehuista,
- asiakirjat käsitellyn eläinvalkuaisen ostoista ja käytöstä sekä tällaista valkuaista sisältävien rehuseosten myynnistä ovat viranomaisen saatavilla vähintään viiden vuoden ajan sekä
- on järjestetty säännöllinen näytteenotto ja näytteiden analysointi sen varmistamiseksi, että muiden eläinlajien rehuseokset eivät sisällä hyväksymättömiä eläinperäisiä ainesosia.

Siipikarjasta peräisin olevaa käsiteltyä eläinvalkuaista sisältäviä rehuseoksia on valmistettava laitoksissa, jotka toimivaltainen viranomais on hyväksynyt tätä tarkoitusta varten ja joissa valmistetaan yksinomaan rehua sioille, vesiviljelyeläimille tai turkiseläimille. Tästä poiketen toimivaltainen viranomais voi hyväksyä em. eläinvalkuaista sisältävän rehuseosten valmistuksen laitoksissa, joissa valmistetaan rehuseoksia myös muille elintarviketuotantoeläimille, paikan päällä tehtävän tarkastuksen jälkeen. Edellytyksenä hyväksynnälle on, että

- märehitjölle tarkoitetut rehuseokset pidetään kaikissa vaiheissa fyysisesti erillään muiden eläinlajien rehuista,
- siipikarjalle tarkoitetut rehuseokset pidetään kaikissa vaiheissa erillään muiden ei-märehitjölle rehuista,
- asiakirjat käsitellyn eläinvalkuaisen ostoista ja käytöstä sekä tällaista valkuaista sisältävien rehuseosten myynnistä ovat viranomaisen saatavilla vähintään viiden vuoden ajan sekä
- on järjestetty säännöllinen näytteenotto ja näytteiden analysointi sen varmistamiseksi, että muiden eläinlajien rehuseokset eivät sisällä hyväksymättömiä eläinperäisiä ainesosia.

Käytännössä siis, jos valmistetaan rehuseoksia sekä siipikarjalle että sioille, niin otettaessa edellä mainittuja eläinvalkuaisia käyttöön, tulee näiden kahden eläinlajin rehut valmistaa kokonaan fyysisesti eri linjoilla. TSE-asetus ei mahdollista linjastojen puhdistusta esim. huuhtelujoin. Fyysinen erillään pito koskee koko valmistuslinjaa kuten sekoittaja, kuljettimet ja lastaus/pakkaus sekä myös varastointi. Poikkeuksena tästä on hyönteisvalkuainen, mikä on sallittua molemmille eläinlajeille. Ruokavirasto hyväksyy elintarviketuotantoeläinten rehuseoksia valmistavan laitoksen hakemuksesta lomakkeella E ja suorittaa laitoksessa tarkastuksen ennen hyväksyntäpäätöksen tekemistä.

ELINTARVIKETUOTANTOELÄINTEN RUOKINTARAJOITUKSET MUUTTUVAT

Kotieläintilalla voidaan valmistaa itse rehuseoksia oman tilan käyttöön käsiteltyä eläinvalkuaista (sikajauho, siipikarjajauho, kalajauho) sisältävistä täydennysrehuista, jos

- tilalla pidetään ainoastaan sellaista eläinlajia, jolle on sallittua syöttää ko. eläinvalkuaista
- käytettävä täydennysrehu sisältää valkuaista yhteensä alle 50 %.

JA

- tila on ilmoittanut Ruokavirastoon käsitellyn eläinvalkuaisten käytöstä lomakkeella I.

Tilaseosten valmistaminen käsitellystä eläinvalkuaisesta tai sitä sisältävästä rehuseoksesta, jossa valkuaista on yli 50 %, edellyttää hyväksyntää. Hyväksyntää haetaan lomakkeella I.

Merkinnät

Rehuaine:

Kasvatetusta hyönteisistä, sioista ja siipikarjasta saadun eläinvalkuaisten mukana olevissa kaupallisissa asiakirjoissa tai tapauksen mukaan terveystodistuksissa ja kaikissa pakkauksissa on oltava selkeä merkintä siitä, mistä eläinlajeista eläinvalkuainen on valmistettu ja eläinlaji, mille sitä saa syöttää

esim. ”Siipikarjasta saatua käsiteltyä eläinvalkuaista – ei saa käyttää tuotantoeläinten rehussa, lukuun ottamatta vesiviljelyeläimiä, turkiseläimiä, sikoja”.

Rehuseos:

Kasvatetusta hyönteisistä, sioista ja siipikarjasta saatua eläinvalkuaista sisältävän rehuseoksen mukana olevissa asiakirjoissa tai tapauksen mukaan terveystodistuksissa ja kaikissa pakkauksissa on oltava selkeä merkintä siitä, että rehuseos sisältää eläinvalkuaista (minkä eläinlajin) ja mille eläinlajille sitä saa syöttää

esim. ”Sisältää siipikarjasta saatua käsiteltyä eläinvalkuaista- ei saa syöttää tuotantoeläimille, lukuun ottamatta vesiviljelyeläimet, turkiseläimet ja siat”

Kalojen rehuseoksissa on kuitenkin edelleen mahdollista käyttää jo aiemmin käytössä ollutta merkintää: *”Sisältää muista kuin märehitijöistä saatua käsiteltyä eläinvalkuaista – ei saa syöttää tuotantoeläimille, lukuun ottamatta vesiviljelyeläimiä ja turkiseläimiä”.*

Lainsäädäntöviite

Euroopan parlamentin ja Neuvoston asetus (EY) N:0 999/2001 tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä

Komission asetus (EU) 2021/1372, annettu 17.8.2021, (EY) N:0 999/20021 liitteen IV muuttamisesta siltä osin kuin on kyse kiellosta ruokkia muita tuotantoeläimiä kuin märehitijöitä, turkiseläimiä lukuun ottamatta, eläinvalkuaisella

Lisätietoja: rehukyselyt@ruokavirasto.fi